

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

Lovforslaget går ud på revision af loven om udlån til yngre jordbrugere (lovbekendtgørelse nr. 96 af 26. februar 1981). Det er under hensyn til ændringernes karakter fundet hensigtsmæssigt at foreslå en ny lov til afløsning af den gældende lov i stedet for at foretage ændringer i denne.

Som et led i revisionen af strukturpolitikken har EF-Kommissionen foreslået en delvis EF-finansieret etableringsstøtte til yngre jordbrugere.

Endvidere skønnes der i lyset af udviklingen siden yngre jordbruger-støtteordningens start i 1967 (lov nr. 259 af 9. juni 1967) at være behov for en række principielle ændringer i støtteordningens opbygning. De hidtidige revisioner af loven har stort set karakter af ajourføring og udbygning af i øvrigt faste principielle regler.

Støtteordningens formål må derimod stadig være at fremme tilgangen af yngre veluddannede driftsledere i det selvejende jordbrug i forbindelse med ejerskifte.

2. Den gældende støtteordning (LB 96 1981).

Den gældende støtteordning har som ovenfor nævnt med en række justeringer fungeret siden 1967 og er et centralt element i landbrugets generationsskifte og dermed i hele landbrugspolitikken. Ordningen medvirker til at sikre en vis landmandsuddannelse, da en sådan på forhånd er en betingelse for at komme i betragtning under ordningen.

Efter ordningen kan førstegangsetablerende jordbrugere under 40 år, når de opfylder en række betingelser (uddannelses- og hovederhvervskrav m.m.), opnå statslige kurstabslån og etableringstilskud.

Kurstabslånet modsvarer kurstabstet på et tænkt 30-årigt 5 pct. kreditforeningslån med en hovedstol på 30 pct. af ejendommens handelsværdi som normalprioriteret, dog højst af 1,3 mill. kr. Beregningen af kurstabslånet indebærer, at der altid vil være sammenhæng mellem lånets størrelse og ren-

tiveauet. Ved faldende eller stigende renteniveau vil kurstabslånets størrelse henholdsvis reduceres eller øges.

Kurstabslånet udbetales kontant og er rente- og afdragsfrit i 5 år, men hovedstolen opskrives i denne 5-års periode med 2 pct. hvert halve år eller i alt med 20 pct. Derefter er ydelsen 5 pct. halvårligt (i ca. 16 ½ år) af den opskrevne hovedstol. Af ydelsen er 3 ¼ pct. af restgælden rente, medens resten er afdrag. Hertil kommer et administrationsbidrag på 0,1 pct. af den opskrevne hovedstol.

Det opskrevne lån skal ved stiftelsen pantsikres inden for 90 pct. af bedriftens handelsværdi som normalprioriteret med tillæg af det opskrevne lån. Lånet kan efter ansøgning rykke tilbage for lån til investeringer i ejendommen og dens drift, hvis det kan være pantsikret inden for 90 pct. af nævnte handelsværdi på rykningstidspunktet.

I november 1984 udgør det maksimale kurstabslån ca. 212.000 kr. Det maksimale tilskud udgør fast 32.500 kr. (2 ½ pct. af bedriftens handelsværdi som normalprioriteret, dog højst af 1,3 mill. kr.).

3. Behovet for revision af den gældende ordning

Følgende hovedsynspunkter ligger til grund for den foreslåede revision af støtteordningen:

- Et væsentligt element er, at jordbrugeren, når han etablerer sig, sikres en vis likviditetstilførelse, og at jordbrugeren i de første år, hvor driften skal bygges op og i rimelig grad konsolideres, fritages for at betale ydelser på lånet. Disse punkter må stadig være retningsgivende for støttens opbygning
- Derimod synes en forrentning på 6 ½ pct. i en 15-16-årig afviklingsperiode – omend af det opskrevne lån – i dag mindre rimelig, som udviklingen på kapitalmarkedet har været i tiden siden 1967. Selv om der af et yngre jordbrugerlån betales markedsrente i den nævnte afviklingsperiode, vil lånet alligevel – også i afviklingsperioden – være fordelagtigt, for så vidt det rykker væsentligt længere tilbage for både investeringslån og driftskreditter end ordinære ikke-statslige lån kan eller vil gøre.